

go on record. ...*(Interruptions)*... It will not go on record. ...*(Interruptions)*... You go and tell the Chairman. Whatever it may be, this way I am not going to allow you. You are taking the House for ransom. Please don't do it. ...*(Interruptions)*... No, no. Dr. Maitreyan, it is not listed. It is not admitted. I can't allow it ...*(Interruptions)*... I cannot do ...*(Interruptions)*... This will not go on record ...*(Interruptions)*... I will not allow because it was not permitted by the hon. Chairman ...*(Interruptions)*...

DR. V. MAITREYAN:*

MR. DEPUTY CHAIRMAN: Mr. Perumal, let me listen to you after I dispose of all the Zero Hour notices ...*(Interruptions)*... What can I do? ...*(Interruptions)*... All Members should see that such an attitude should be condemned ...*(Interruptions)*... Such an attitude should be definitely condemned ...*(Interruptions)*... this is not a Wovjed...*(Interruptions)*...

DR. K. MALAISAMY (Tamil Nadu): Sir,

MR. DEPUTY CHAIRMAN: Mr. Malaisamy, please sit down...*(Interruptions)*... 'Thai is a different question....*(Interruptions)*... It is not a...*(Interruptions)*... MT. Maitreyan, what you are talking is illogical ....*(Interruptions)*... I am not aware whether permission was given for Monday ...*(Interruptions)*... I am not aware of it ...*(Interruptions)*...

DR. V. MAITREYAN:*

MR. DEPUTY CHAIRMAN: I am not questioning all that ...*(Interruptions)*... I have to run the House ...*(Interruptions)*... No, no ...*(Interruptions)*... There is a procedure ...*(Interruptions)*... Mr. Perumal, don't do like this ...*(Interruptions)*... what is this?! ...*(Interruptions)*... what are you doing? ...*(Interruptions)*... I will not be able to argue with you...*(Interruptions)*... Please go to your seats ...*(Interruptions)*... Please, Mr. Malaisamy, let me complete this ...*(Interruptions)*... You also say something and do something...*(Interruptions)*...

SHRI JANARDHANA POOJARY (Karnataka): Sir, he is flouting your...*(Interruptions)*...

MR. DEPUTY CHAIRMAN: He is flouting Chair's instructions ...*(Interruptions)*...! will say that this is vandalism ...*(Interruptions)*...

SHRI JANARDHANA POOJARY: You should give respect to the Chair ...*(Interruptions)*...

MR. DEPUTY CHAIRMAN: People are watching ...*(Interruptions)*... Mr. Malaisamy, please go back to your seats ...*(Interruptions)*... Please go back to your seat. Let me complete the Agenda. ...*(Interruptions)*...

MATTERS RAISED WITH PERMISSION

Demand for Lying of Liberhan Commission Report in the Parliament

श्री शाहिद सिद्दिकी (उत्तर प्रदेश) : सर, आज से 15 साल पहले एक incident हुआ था, जो हिन्दुस्तान के माथे पर कलंक था ...*(व्यवधान)*... आज से 15 साल पहले 6 दिसम्बर को एक incident हुआ था, जो हिन्दुस्तान के माथे पर कलंक था, उसको लेकर एक कमीशन बनाया गया था, जिसका नाम था- लिबरहान कमीशन। सर, आज 15 साल हो गए, इस कमीशन को 42 extensions मिल चुके हैं। आज तक इसकी रिपोर्ट हमारे सामने नहीं आई। पिछले सेशन में, मानसून सेशन में मैंने एक सवाल पूछा था, जिसका होम मिनिस्टर साहब ने written जवाब दिया था कि “No further extens will be given to the Liberhan Commission and the Report will be presented to the House”. लेकिन उसके बाद से उसे दो बार extension मिल चुका है। यह कह

---

*Not recorded

कर एक तरह से हाउस को milsead किया गया है, अब written जवाब है, कि अब हम इसको extension नहीं देंगे, उसके बाद भी दो बार extension मिल चुका है। हमारी information यह है कि रिपोर्ट submit हो चुकी है, लिबरहान कमीशन का दफतर बन्द किया जा चुका है, उसका बोर्ड हटाया जा चुका है। कमीशन वापस जा चुका है इसके बावजूद यह सरकार उस रिपोर्ट को देश के सामने और इस सदन में क्यों नहीं पेश करती है? क्या कारण है? क्या किसी को बचाना चाहते हैं? बावरी मस्जिद के जो कातिल थे, इधर भी बैठे हुए, उधर भी बैठे हुए, उनको बचाने का जो खेल हो रहा है, वह हिन्दुस्तान के करोड़ों सेकुलर लोगों के दिल में, माइनोरिटीज के दिल में सवाल पैदा करता है कि आप ट्राइबल्स के साथ जो कर रहे हैं, कि बिल पास कर देते हैं, notify नहीं करते, तो हमारे हाथ करते हैं कि हमें इंसाफ नहीं मिलता। इस देश में आप कानून के दो पैमाने बनाते हैं। यह चीज नाकाबिले बर्दाशत है। मैं सरकार से पूछना चाहता हूँ कि लिबरहान की रिपोर्ट क्यों नहीं पेश की जा रही है? 15 साल हो गए। Justice delayed is justice denied यह justice आप कब तक deny करेंगे? अगर आप justice deny करेंगे, तो लोग आपकी तरफ उंगली उठाने पर मजबूर होंगे। बड़ी मुश्किल से थोड़ा सा आपका चेहरा साफ हुआ था, लेकिन यह काला दाग आपके चेहरे पर और जोर से लगेगा। आपके माध्यम से मैं यह कहना चाहता हूँ कि इसके ऊपर सफाई पेश करें और हम रिपोर्ट को देश के सामने रखें।

شری شاہد صدیقی: ”اثر پروڈیشن“: سر آج سے ۱۵ سال پہلے ایک انی ڈینٹ ہوا تھا، جو ہندوستان کے ماتھے پر کلنگ تھا..... مد اعلیٰ.... آج سے ۱۵ سال پہلے ۶ دسمبر کو ایک انی ڈینٹ ہوا تھا، جو ہندوستان کے ماتھے پر کلنگ تھا، اس کو لیکر ایک کمیشن بنایا گیا تھا، جس کا نام تھا... لبر اہن کمیشن۔ سر، آج ۱۵ سال ہو گئے، اس کمیشن کو ۴۲ ایکسٹنشن مل چکے ہیں۔ آج تک اس کی رپورٹ ہمارے سامنے نہیں آئی۔ پچھلے سیشن میں، مانسون سیشن میں میں نے ایک سوال پوچھا تھا، جس کا ہوم منسٹر صاحب نے تحریری جواب دیا تھا کہ ”No further extension will be given to the Liberhan Commission and the Report will be presented to the House.“ لیکن اس کے بعد سے اسے دو بار ایکسٹنشن مل چکا ہے۔ یہ کہہ کر ایک طرح سے ہاؤس کو مسلخ کیا گیا ہے، اب تحریری جواب ہے، کہ اب ہم اس کو ایکسٹنشن نہیں دیں گے، اس کے بعد بھی دو بار ایکسٹنشن مل چکا ہے۔ ہماری انفارمیشن یہ ہے کہ رپورٹ سمٹ ہو چکی ہے، لبر اہن کمیشن کا دفتر بند کیا جا چکا ہے، اس کا بورڈ ہٹایا جا چکا ہے، کمیشن واپس جا چکا ہے، اس کے باوجود یہ سرکار اس رپورٹ کو دیش کے سامنے اور اس سदन میں کیوں نہیں پیش کرتی ہے؟ کیا کارن ہے؟ کیا کسی کو بچانا چاہتے ہیں؟ باہری مسجد کے جو قاتل تھے، ادھر بھی پیٹھے ہوئے ہیں، ادھر بھی پیٹھے ہوئے ہیں، ان کو بچانے کا جو کھیل ہو رہا ہے، وہ ہندوستان کے کروڑوں سیکولر لوگوں کے دل میں، مانکنارٹیز کے دل میں سوال پیدا کرتا ہے کہ آپ ٹراپلس کے ساتھ جو کر رہے ہیں کہ مل پاس کر دیں، تا بیغائی نہیں کرتے، جو ہمارے ساتھ کرتے ہیں کہ ہمیں انصاف نہیں ملتا۔ اس دیش میں آپ قانون کے دو پیمانے بناتے ہیں۔ یہ چیز ناقابل برداشت ہے۔ میں سرکار سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ لبر اہن کمیشن کی رپورٹ کیوں نہیں پیش کی جا رہی ہے؟ ۱۵ سال ہو گئے۔ Justice delayed is justice denied. یہ Justice آپ کب تک deny کریں گے؟ اگر آپ Justice deny کریں گے تو لوگ آپ کی طرف انگلی اٹھانے پر مجبور ہوں گے۔

Justice deny

deny

بطری مشکل سے تھوڑا سا آپ کا چہرہ صاف ہوا تھا، لیکن یہ کالا داغ آپ کے چہرے پر اور زور سے لگے گا۔ آپ کے
 مایم سے میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ اس کے اوپر صفائی پیش کریں اور اس رپورٹ کو پیش کے سامنے رکھیں۔
 ”ختم شد“

SHRI D. RAJA (Tamil Nadu): Sir, I associate myself with the issue raised by my friend, Mr. Siddiqui. Thank you.

-SHRI A. VIJAYARAGHAVAN (Kerala): Sir, I also associate myself with the issue raised by my friend, Mr. Siddiqui. Thank you.

SHRI VIRENDRA BHATIA (Uttar Pradesh): Sir, I associate myself with the subject raised my colleague, Mr. Siddiqui. Thank you.

श्री कमल अख्तर (उत्तर प्रदेश) : सर, मैं शाहिद सिद्दिकी साहब के द्वारा उठाए गए इस विषय के साथ अपने आपको सम्बद्ध करता हूँ।

SHRI MATILAL SARKAR (Tripura): Sir, I also associate myself with the issue raised by Mr. Siddiqui. Thank you.

श्री अबू आसिम आजमी (उत्तर प्रदेश) : सर, मैं शाहिद साहब के द्वारा उठाए गए इस विषय के साथ अपने आपको सम्बद्ध करता हूँ।

”[شری ابو عاصم اعظمی "اتر پردیش" : سر، میں شاہد سیدیقی صاحب کے دوارا
 اٹھائے گئے اس مسئلے کے ساتھ اپنے آپ کو سمبڈھ کرتا ہوں۔]

श्री महमूद ए. मदनी (उत्तर प्रदेश): सर, मैं शाहिद सिद्दिकी साहब के द्वारा उठाए गए इस विषय के साथ अपने आपको सम्बद्ध करता हूँ।

”[شری محمود اے۔ مدنی "اتر پردیش" : سر، میں شاہد سیدیقی صاحب کے دوارا
 اٹھائے گئے اس مسئلے کے ساتھ اپنے آپ کو سمبڈھ کرتا ہوں۔]

कुमार दीपक दास (असम) : सर, मैं शाहिद सिद्दिकी साहब के द्वारा उठाए गए इस विषय के साथ अपने आपको सम्बद्ध करता हूँ।

श्री वीर पाल सिंह यादव (उत्तर प्रदेश) : सर, मैं शाहिद सिद्दिकी साहब के द्वारा उठाए गए इस विषय के साथ अपने आपको सम्बद्ध करता हूँ।

SHRIMATI JAYA BACHCHAN (Uttar Pradesh): Sir, I also associate myself with the Zero Hour submission made by my colleague, Mr. Siddiqui. Thank you.

Need for Recognizing the First Revolt of Independence in Cuncolim Village of Goa

SHRI SHANTARAM LAXMAN NAIK (Goa): Sir, I stand here to raise the issue that one of the first revolts of independence against any foreign rule had taken place in my village Cuncolim, in Goa. It has still not been recognised by the country.

There is a village known as Cuncolim in Salcete Taluka, South Goa district, in the State of Goa. Villagers of Cuncolim are called 'Gaowcori', They have a history of bravery and heroism. These 'Gaoncars' of Cuncolim village had revolted against the Portuguese as early as in the year 1583, which had led to the killing of the Portuguese agents, who would